

Roll No. ....

Total No. of Questions : 16]

139/B 61

[Total No. of Printed Pages : 4

SS

2036

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ENVIRONMENTAL EDUCATION (Theory)

(Common for All Groups and Vocational Stream)

(Panjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Two hours

Maximum marks : 35

(Panjabi Version)

ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 139/B ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।

(iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

(iv) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।

(v) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਪਗ 10 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਪਗ 20-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਪਗ 40-50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਪਗ 80-100 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ ।

1. ਕੁਨੀਨ ਕਿਸ ਪੌਦੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? 1
2. CNG ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ ? 1
3. ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਦਿਵਸ ਕਦੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 1
4. ਨਕਦੀ ਫ਼ਸਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
5. ਸਿਫਰ ਜੀਰੋ ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਵਾਧਾ ਕੀ ਹੈ ?
6. ਸਰਬਅਹਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ ।
7. ਵਾਤਾਵਰਣ ਐਕਟ 1986 ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ ।
8. ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਟੀਚੇ ਲਿਖੋ ।
9. ਕਿਸੇ ਦੋ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਖਾਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ।

[Turn o

139/B-SS-1,17,000

(2)

10. ਵਧਦੀ ਹੋਈ ਆਬਾਦੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋ ਹਾਨੀਆਂ ਲਿਖੋ। 2
11. ਈਕੋ ਕਲੱਬ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3
12. ਚਿਪਕੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀ ਹੈ? 3
13. ਟਿਕਾਉ ਖਪਤ ਇੱਕ ਛੱਤਰੀ ਵਾਂਗ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3
14. ਹਰੀ ਖਾਦ ਦੇ ਤਿੰਨ ਲਾਭ ਲਿਖੋ। 3
15. ਸਾਈਲੈਂਟ ਘਾਟੀ ਦੀ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ? 3
16. ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? 5

ਜਾਂ

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਟਿਕਾਉਪੁਣੇ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 5

(Hindi Version)

- ਨੋਟ : (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड 139/B अवश्य लिखें।
- (ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।
- (iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गये पृष्ठ/पृष्ठों के पश्चात् हल किये गये प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।
- (iv) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (v) एक अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 10 शब्दों में, दो अंकों के प्रश्नों का उत्तर लगभग 20-30 शब्दों में, तीन अंकों के प्रश्नों का उत्तर लगभग 40-50 शब्दों में तथा पाँच अंकों के प्रश्नों के उत्तर लगभग 80-100 शब्दों में दीजिये।

1. कुनीन किस पौधे से प्राप्त होती है? 1
2. CNG का विस्तार रूप क्या है? 1
3. विश्व स्वास्थ्य दिवस कब मनाया जाता है? 1
4. नकदी फसलों से क्या अभिप्राय है? 1
5. शून्य जनसंख्या वृद्धि क्या है? 1
6. सर्वाहारी की परिभाषा लिखें। 2
7. पर्यावरण एक्ट 1986 के दो मुख्य उद्देश्य लिखें। 2
8. टिकाऊ विकास कमिशन के दो लक्ष्य लिखें। 2

139/B-SS

(3)

(63)

9. किन्हीं दो पोटेशियम खादों के नाम लिखें।	2
10. बढ़ती हुई जनसंख्या से होने वाली दो हानियां लिखें।	2
11. इको क्लब पर नोट लिखें।	3
12. चिपको आन्दोलन क्या है ?	3
13. टिकाऊ खपत एक छाले की भांति है, व्याख्या करें।	3
14. हरी खाद के तीन लाभ लिखें।	3
15. साइलेंट घाटी की क्या महत्ता है ?	3
16. प्रकृति में सन्तुलन से क्या अभिप्राय है ?	5

अथवा

मानवता के टिकाऊपन के लिए जैविक विभिन्नता का वर्णन करो। 5

(English Version)

- Note :** (i) You must write the subject-code/paper-code **139/B** in the box provided on the title page of your answer-book.
- (ii) Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are properly serialied as soon as you receive it.
- (iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.
- (iv) **All questions are compulsory.**
- (v) Questions carrying one mark each should be answered in approximately 10 words and those carrying two marks each should be answered in approximately 20-30 words, those carrying three marks each should be answered in approximately 40-50 words and a question carrying five marks should be answered in approximately 80-100 words.

1. From which plant Quinine is extracted ?	1
2. What is the full form of CNG ?	1
3. When World Health day is celebrated ?	1
4. What do you mean by Cash Crops ?	1
5. What is zero population growth ?	1
6. Define Omnivorous animals.	2

[Turn over

139/B-SS

(4)

7. Write two main purposes of Environment Act 1986.
8. Write two goals of Sustainable Development Commission.
9. Write names of two Potassium fertilizers.
10. Write two disadvantages of increasing population.
11. Write a note on Eco-Club.
12. What is Chipko movement ?
13. Sustainable consumption act as an Umbrella. Explain.
14. Write three advantages of green manure.
15. What is the importance of Silent Valley ?
16. What is meant by Balance in nature ?

or

Why Biodiversity is essential for sustenance of mankind ?

139/B-SS-1,17,000